Tafsiira Suuratu Ar-Ruum-Kutaa 17

Description

Marsaalee Ilmi Namaa Keessa Darbu

۞ ٱللَّهُ ٱلَّذِى خَلَقَكُم مِّن ضَعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنۢ بَعْدِ ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ
جَعَلَ مِنۢ بَعْدِ قُوَّةٍ ضَعْفًا وَشَيْبَةً ۚ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ۖ وَهُوَ ٱلْعَلِيمُ
ٱلْقَدِيرُ ٥٤

â€œRabbiin Kan dadhabbinna irraa isin uumee ergasii dadhabinna booda jabinna taasise, ergasii jabinna booda dadhabinnaa fi arrii godheedha. Wanta fedhe ni uuma. Inni Beekaa, Dandaâ€™aadha.â€• Suuratu Ar-Ruum 30:54

Rabbiin subhaanahu wa taâ€™aalaa akkamitti namni marsaa uumamaa keessatti haala tokkorraa gara haala biraatti akka darbuu beeksisa. Hundeen isaa biyyee irraayyi. Ergasii nuxfah (copha bishaan saalaa) irraayyi. Ergasii alaqaa (dhiiga ititaa), itti aanse mudghah (muraa fooni) irraayyi. Ergasii lafee taâ€™a. ergasii lafeen foon itti uwwifamuun ruuhiin itti afuufama. Ergasii garaa haadha isaa keessaa dadhabaa, qalaâ€™aa fi humnaan laafaa taâ€™e baha. Ergasii hanga ijoollee itti aanse dargaggeessa taâ€™uutti suuta suuta ni guddata. Dargaggeessa taâ€™uun dadhabinna booda jabaa taâ€™uudha. Ergasii hirâ€™achuu eegala. Umrii jidduu-galeessaa keessa seena. Ergasii ni dullooma, arri baasa. Kuni humna (jabinna) booda dadhabinna. Kanaafu, ijjannoon, sochii fi humni isaa ni dadhaba. Amaloonni keessaa fi alaa ni jijjiramu. Kanaafi Rabbiin oltaâ€™aan ni jedha: â€œ**ergasii jabinna booda dadhabinnaa fi arrii godheedha. Wanta fedhe ni uuma.â€•**[1]

Marsaalee kanniin beeksisuu irraa wanti barbaadamee duâ€™aan booda kaafamuun akka jiruu mirkaneessuufi. Hiikni kanaa: akkuma marsaa dadhabinnaan jalqabamee dadhabinnaan xumuramu irraa uumuu isin jalqabee, duâ€™aan boodas isin uuma. Duâ€™aan booda kaasun uuminsa jalqabaa caalaa wanta addaa nama dinqisiisuu miti. Kanaafi, â€œ**wanta fedhe ni uuma**â€• jechuun beeksise. Ergasii itti aanse beekumsaa fi dandeetti dubbate. Sababni isaas, marsaan uumama namaa ogummaa hordofa. Kuni dhimma beekumsaati. Uumama namaa kana haala hundarra sirrii taâ€™een argamsiisuun immoo buâ€™aa dandeetitti.[2]

Yaa namoota kana beekaa! Dandeetti Isaatiin hojiiwwan kana Kan hojjate, yeroo fedhetti namoota duâ€™an ni kaasa.[3]

Duâ€™aan Booda Kaafamu

وَيَوْمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ يُقْسِمُ ٱلْمُجْرِمُونَ مَا لَبِثُوا۟ غَيْرَ سَاعَةٍ ۚ
كَذَٰلِكَ كَانُوا۟ يُؤْفَكُونَ ﴿٥٥﴾

â€œGuyyaa Qiyaamaan dhaabbattu, yakkamtoonni saâ€™aati takka malee homaa akka hin turre ni kakatu. Akka kanatti [haqa irraa] garagalfamaa turan.â€• Suuratu Ar-Ruum 30:55

Kana jechuun Guyyaa Qiyaamaan dhuftee namoonni qabrii isaanii keessaa kaafaman, yakkamtoonni ni kakatu. Yakkamtoonni kunniin warra addunyaa keessatti Rabbiitti kafaraa fi badii gurguddaa hojjataa turaniidha. Kakuun isaanii, â€œSaâ€™aati takka malee qabrii keessa hin turre.â€• Jedhanii Rabbiin kakachuudha.[4] â€œ**Akka kanatti [haqa irraa] garagalfamaa turan.â€•** Kana jechuun akkuma kakuu isaanii kana keessatti haqa irraa garagalfaman, addunyaa keessattis haqa irraa garagalfamaa turan.[5] Hiikni kanaa: kakuun sobaa kuni isaan irraa bahuun wanta ajaaâ€™ibaati miti. Isaan yeroo addunyaa keessa turanitti yaada sobaa kana fakkaatu fidaa turan. Kanaafu, yaanni sobaa isaanii haqa irraa isaan garagalche. Akkuma Rabbiin jedhe amanti isaanii irratti kakachaa turan: â€œKakuu isaanii daangaa gahe â€˜Rabbiin nama duâ€™e hin kaasuâ€™ jechuun Rabbiin kakatu.â€• (suuratu An-Nahl 16:38)

(Akkuma addunyaa keessatti kijibanii fi osoo beekanu soba irratti kakataa turan, kakuu isaanii, â€œSaâ€™aati takka malee hin turre.â€• jedhu keessatti kijibanii jiru.)[6] Kijibni kuni addunyaa keessatti amala isaanii taâ€™e. Yommuu Rabbiin isaan kaasuun ruuhi isaanitti deebisuu, wanti isaan amaleefatan isaan irraa mulâ€™ata. Kana keessa Muslimootaaf naamusa guddaatu jira. Amalli fafee fi cubbuun gurguddaan amala isaanii taâ€™ee irratti akka hin kaafamneef of eeggachu qabu.[7] Gabrichi wanta duâ€™e irratti kaafama. Namni amala fafee fi wanta badaa irratti duâ€™e, Guyyaa Qiyaamaa amala fafee fi wanta badaa kana irratti kaafama. Kanaafu, amala fafee kan akka sobuu irraa of eeggachu barbaachisa.

وَقَالَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْعِلْمَ وَٱلْإِيمَـٰنَ لَقَدْ لَبِثْتُمْ فِى كِتَـٰبِ ٱللَّهِ إِلَىٰ يَوْمِ
ٱلْبَعْثِ ۖ فَهَـٰذَا يَوْمُ ٱلْبَعْثِ وَلَـٰكِنَّكُمْ كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٥٦﴾

â€œ**Warri beekumsi fi iimaanni kennameef ni jedhu, â€œHanga Guyyaa kaafamaatti akkuma kitaaba Rabbii keessatti [murtaaâ€™etti] turtanii jirtu. Kunis Guyyaa kaafamaati. Garuu isin hin beektanii turtan.â€•** Suuratu Ar-Ruum 30:56

Kana jechuun muâ€™mintoota taâ€™anii warri duâ€™aanii fi wanta Ergamtoonni Rabbii ittiin dhufan kan akka haala Guyyaa Qiyaamaa, duâ€™aan booda kaafamuu fi xumurama jireenya addunyaa beekan kaafirota sobaan kakatan kanniinin akkana jedhu: dhugumatti, iddoo qaamni keessan itti awwaalametti warra duâ€™an taatanii hamma yeroo Rabbiin Lawhal Mahfuuz keessatti katabe turtanii jirtu. Yeroon qabrii keessa turan gadaa Aadam irraa jalqabee hanga Qiyaamaan dhaabbatu haala namootaa irratti hundaaâ€™e garagara. Hamma yeroo namni tokkoon tokkoo duâ€™aa fi kaafama jidduu barzakha keessa ture Rabbiin malee eenyullee hin beeku.

â€œKunis Guyyaa kaafamaati.â€• Kana jechuun Kuni Guyyaa namoonni qabrii isaanii keessaa kaafamaniidha. â€œ**Garuu isin hin beektanii turtan.â€•** Kana jechuun garuu isin jireenya addunyaa keessatti wanta Ergamtoonni Rabbii isinitti beeksiisan hin beektanii turtan. Sababni isaas, isin dhimma amanti ilaalchisee Ergamtoota hin dhugoomsitan. Kanaafu, beekumsa irraa wanta isaan isinitti geessan qabachuu fi yaadachu irraa sammuu keessan garagalchaa turtan.[8] Kanaafi, duâ€™aan booda kaafamuun haqa akka taâ€™e hin beektan.

Namoonni kaafamatti hin amanne, duâ€™aan booda kaafamuun haqaa fi garmalee barbaachisaa taâ€™uu waan hin beekneef â€œDuâ€™aan booda kaafamni hin jiru.â€• jechuun shakku ykn mormu.

Kitaabban wabii:
[1] Tafsiir Ibn Kasiir-6/105[2] Tahriir wa tanwiir-21/128[3] Tafsiir Xabarii-18/526[4] Madda olii[5] Tafsiir Qurxubii-16/452[6] Tafsiir Xabarii-18/527[7] Tahriir wa tanwiir-21/130 [8] Maâ€™aariju Tafakkuri wa daqaaâ€™iqu tadabbur-15/187

Date Created
September 26, 2020
Author
admin